

AAL IS GEEN PALING, OF TOCH?

In het Nederlands zijn er twee woorden voor één vis: Aal en Paling. Maar of die twee namen hetzelfde betekenen, en wat de juiste benaming is, daarover verschillen de meningen. Hoe zit dat nu eigenlijk? Om dat te weten te komen, heb ik half april 2011 een internet-enquête opgezet, zie www.AalIsGeenPaling.nl. Hebt u die nog niet ingevuld, doe dat dan eerst, zodat u niet door onderstaande resultaten wordt beïnvloed.

Ik ben niet de eerste die naar het onderscheid tussen Aal en Paling kijkt. In 1971 publiceerde Dr. Th.H. van Doorn een boek over de Terminologie van de Riviervissers. Hij toonde daarin een kaart (zie figuur) met gegevens uit 1941, waaruit bleek dat ons land in drie gebieden kon worden opgedeeld:

- P Zeeland, een deel van N.Brabant en heel Vlaanderen zeiden Paling,
- A Limburg, de Veluwe/Achterhoek en alle gebieden ten noorden/oosten daarvan zeiden Aal,
- ≠ N.&Z.Holland en de Benedenrivieren gebruikten beide woorden, waarbij Paling stond voor de schieraal (het geslachtsrijp-wordende stadium dat in het najaar naar zee trekt), en Aal voor alle anderen,
- = In de overgangszones tussen deze gebieden werden beide woorden door elkaar heen gebruikt, of varieerde de benaming van plaats tot plaats.

Op de internet-enquête zijn sinds april ruim 500 reacties binnengekomen. Wat blijkt?

De naam Aal is grotendeels verdwenen, en 90% van de mensen zegt nu het woord Paling te gebruiken. Van de oorspronkelijke drie gebieden is niks meer terug te vinden: de 10% afwijkende antwoorden liggen verspreid in heel Nederland, en zelfs een paar in Vlaanderen!

Vraag je naar het dier, dan zegt ruim de helft toch Aal, maar vraag je naar het visproduct dan is het weer vaker Paling.

Het spreekwoord luidt “Zo glad als een Aal” (niet Paling). Andere spreekwoorden (Aal/Paling bij de staart hebben; je weet nooit waar een Aal/Paling kruipt; zo mager als een Aal/Paling) blijken nauwelijks meer gebruikt te worden. Men kiest bij de spreekwoorden soms voor Aal, soms voor Paling, maar de meeste mensen weten niet wat ze moeten kiezen.

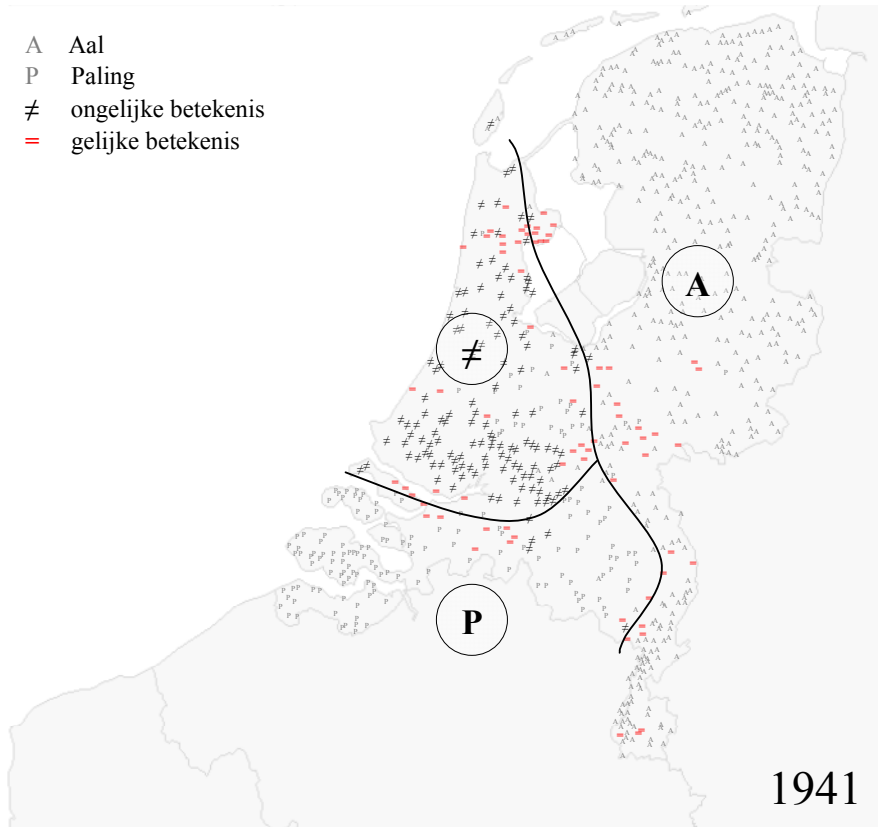
Hoe moeten we dit nu allemaal begrijpen? Is Aal het oude woord en Paling het nieuwe? Of is Aal de naam van het dier en Paling een woord voor het product (vergelijk ook Pig & Pork in het Engels)? Of kiezen we simpelweg het woord dat het mooiste in de zin klinkt (Zo glad als een Aal, klemtoon op de clou; Paling Peuren, tweemaal P)? Verder onderzoek van de enquête-resultaten (statistische analyses) zal dit wel kunnen beantwoorden, maar daarvoor zouden er nog wel meer antwoorden welkom zijn.

Dus hoe zit het nu tenslotte: is Aal dan toch geen Paling? Als u het weet, mag u het zeggen, op www.AalIsGeenPaling.nl.

Drottningholm, 5 Juni 2011. Willem Dekker

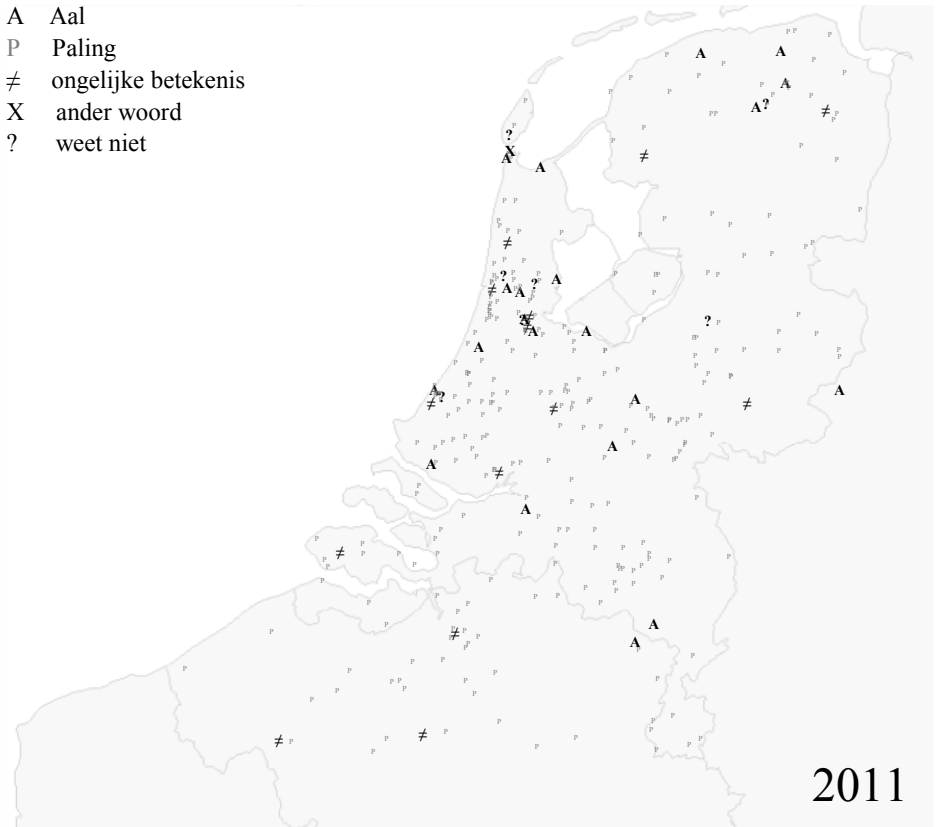
[Willem @ Aal Is Geen Paling . NL](mailto:Willem@AalIsGeenPaling.NL)
[http:// www . Aal Is Geen Paling . NL](http://www.AalIsGeenPaling.NL)

- A Aal
- P Paling
- ≠ ongelijke betekenis
- = gelijke betekenis

1941

- A Aal
- P Paling
- ≠ ongelijke betekenis
- X ander woord
- ? weet niet

2011